

Margarita Bladženauskaitė: „Žemaitės dramos teatro scena, kaip ir visa kita gimtajame mieste, man yra sava...“

Idėja Telšių Žemaitės dramos teatre suformuoti profesionalų teatrą, įgauna pagreitį. Šio teatro direktorius Deividas Rajunčius, jame dirbantys režisieriai Donatas Žilinskas ir Bardi Tserediani – aukštąjį teatrinį išsilavinimą turintys žmonės, kai kurie iš jų spektakliuose ir patys vaidina. Neseniai prie jų prisijungė ir nemažą darbo patirtį profesionaliuose teatruose turinti aktorė Margarita BLADŽENAUSKAITĖ. Ją pokalbiui pakvietė Danutė MUKIENĖ.

– *Tiems mūsų žurnalo skaitytojams, kurie domisi žemaitiškai parašyta kūryba, žinoma iš Telšių kilusios Onos Mileikienės pavardė. Jos eilėraščių yra paskelbta 1998 m. išleistoje žemaičių poezijos rinktinėje „Sava muotinu kalbo“ ir 2018 m. išspausdintoje Žemaičių grožinės literatūros antologijoje „Žemaitė = Žemaičiai“. O Mileikienės eilėraščius „Pri žemaitiu atmintėis opės“, „Omžėns rats“ galima priskirti žemaitiškos kūrybos aukso fondui. O kur dar jau liaudies dainomis tapę jos eilėraščiai „Žemaitėška meilė“ (žodžiai „Vuo pasakik, a viel atėisi, / Soklikos pėmpė ont dėrvuona [...])“, „Švėnta Juona nakti“ (žodžiai „Žėb ont smėlgu karuoliokā, Šuok velnātē pabalēs [...]).*

Taip neįprastai pradėjau šį pokalbį todėl, kad žinau, jog Jūs taip pat gimėte Telšiuose ir esate Onos Mileikienės giminaitė. Seniai nebegauname žinių iš jos... Kas Jums apie ją žinoma? Ar Jūsų giminėje yra ir daugiau į meną linkusių žmonių, jei taip, ar tai renkantis gyvenimo kelią darė įtaką Jums?

Margarita Bladženauskaitė. Nuotrauka iš M. Bladženauskaitės archyvo

– Onutė išėjo Anapilin 2013 metais, yra palaidota šeimos kapuose Telšiuose. Ji buvo mano močiutės sesuo. Savų anūkų neturėjo, tai savo meilę skirdavo mums. Mano pačios santykis su ja buvo labai artimas ir šiltas – bendravau su Onute kaip su tikra močiute. Mes daug kalbėdavomės apie kūrybą, gyvenimo prasmę. Ji labai džiaugėsi, kad pasirinkau aktorystę ir kad dirbu teatre, bet manęs, vaidinančios scenoje, taip ir nepamatė. Iš Onutės sužinojau, jog mano tikroji močiutė (mirė, kai aš mokiausi šeštoje klasėje) jaunystėje svajojo tapti aktore. Ji kartu su savo dviem seserimis ir 11 kitų merginų buvo pastačiusios spektaklį... rugių lauke. Laukas, be abejo, buvo išstryptas, bet už tai jų tėvelis nebarė... Šią istoriją sužinojau, kai teatre jau dirbau kokius penktuosius metus. Iki to laiko maniau, jog esu pirmoji teatralė giminėje, kurios nariai dažniausiai užsiimdavo daile, domėjosi ir mėgo muziką. Mano prosenelė lipdė iš molio, dro-

žė šventųjų skulptūrėles, prosenelis kūrė altorius ir muzikos instrumentus, tėtis buvo tautodailininkas, baigęs metalo meninio apdirbimo studijas, kūrė iš medžio. Onutė buvo dailininkė, rūbų modeliuotoja, turėjo nuostabų žodžio grožio ir galios pajautimą. Jos įkvėpta vaikystėje ir aš bandžiau eiliuoti. Manau, kad tas polinkis į meną užkoduotas mūsų giminės genuose. Tikriausiai iš kartos į kartą keliaujantis kūrybiškumas ir yra ta šaknis, kodėl ir aš pasirinkau meninę specialybę.

Visi tetos Onutės rankraščiai, eskizai, paveiksai po jos mirties buvo perduoti man. Labai džiaugiuosi, kai Telšiuose gaunu progą scenoje paskaityti jos poeziją. Neseniai, gegužės 28-ąją, Telšiuose vykstant tarptautinio poezijos festivalio „Poezijos pavasaris 2022“ renginiui, skaičiau Jūsų minėtą Onutės eilėraštį „Omžėns rats“.

– *Daugeliui scenos gerbėjų Jūs žinoma kaip Kauno miesto kamerinio teatro aktorė, kuriame vaidmenis kūrėte nuo 2007-ųjų. Esate vaidinusi ir Kauno mažajame teatre. Na o dabar, nuo 2019-ųjų, Jūs – ir Telšių Žemaitės dramos teatro aktorė. Ar šis virsmas – natūralus grįžimas gyventi ir dirbti į gimtąjį miestą, ar vis dar besitęsiančių paieškų geriau realizuoti save rezultatas?*

– Gyvendama ir dirbdama Kaune nuo 2007 m. sukūriau daugiau negu 30 vaidmenų, dirbau su 15 skirtingų režisierių. Iki šiol dar vaidinu Kauno scenose. Į Telšius mane pirmiausia parviliojo meilė. Kiek vėliau sulaukiau pasiūlymo dirbti čia veikiančiame Žemaitės dramos teatre. Dabar toks mano etapas, kai visada einu ten, kur veda gyvenimas ir kur jaučiu, jog esu reikalinga. Žemaitės dramos teatro scena, kaip ir visa kita gimtajame mieste, man yra sava, na o Telšiai visada yra ir bus mano namai.

– *Telšių Žemaitės dramos teatre jau vaidinate Donato Žilinsko režisuotame K. Ostrausko spektaklyje „Vaižgantas“, Badri Tserediani pastatytuose spektakliuose – Nino Basilia „Liftas“ bei Marcelle Yvonne Berquier-Marinier „Meilė ir pinigai“. Birželio 12 d. Telšių scenoje buvo parodytas Michel Faure „Velniškas pasiūlymas“ (rež. B. Tserediani), kuriame jūs taip pat vaidinate. Na o kokia buvo Jūsų darbo šiame teatre pradžia?*

– Tuo metu, kai mane pakvietė įsijungti į Žemaitės dramos teatro aktorių trupę, čia jau buvo įdarbintas režisierius iš Gruzijos Badri Tserediani, kurio vardas siejamas su Telšiuose planuojama su-

(Nukelta į 10 p.)

Spektaklio „Vaižgantas“ (rež. Donatas Žilinskas) scenos. Nuotraukose (iš kairės): vaidina Aistė Korkadinovaitė-Šiaudkulienė ir Margarita Bladžėnuskaitė. Fotografė Siga Gailiuvienė

Scenos iš spektaklio „Liftas“ (rež. B. Tserediani).
Vaidina Margarita Bladženaukaitė (Liftininkė Elza).
Fotografė Siga Galiuvienė

rinkti profesionalių teatralų grupę. Pirmasis spektaklis, kuriame man dirbant su juo teko kurti vaidmenį (Liftininkės Elzos), buvo Jūsų jau pamintas Nino Basilia „Liftas“. Tai beveik mono spektaklis, tik pabaigoje pasirodo antrasis jame vaidinantis aktorius (Donatas Žilinskas). Šis vaidmuo man buvo bene didžiausias iššūkis teatrinėje karjeroje, nes pirmą kartą susidūriau su mono spektaklio kūrimu ir dar su režisieriumi teko bendrauti ne gimtąja lietuvių, o rusų kalba. Vėliau prasidėjo karantinas, vis daugiau laiko praleisdavau Telšiuose, toliau kūriau ir dabar kuriu vaidmenis šio režisieriaus statomuose spektakliuose.

– Studijavote Klaipėdos universiteto Menų fakultete. Ten baigėte bakalauro studijas, į šį universitetą, jau turėdama nemažą aktorinio darbo patirtį, prieš

keletą metų sugrįžote gilinti žinias. Šiomet baigėte magistro studijas, ta proga Jus ir sveikiname. Savo diplominiam darbui pasirinkote temą apie pirčių tradicijas – „suteatrinote“ pirtinimąsi. Ar ši tema Jūsų gyvenime atsitiktinė, ar jau ir seniau ja domėjotės, gal planuojate ją plėtoti, perkelti į tikrą sceną, į Telšių Žemaitės dramos teatrą?

– Baigusi bakalauro studijas tvirtai žinojau, kad magistrantūroje studijas tęsiu tik tada, kai jausiu, jog man to reikia ir žinosiu, ką noriu daryti. Siaučiant COVID-19 pandemijai, atsiradus daugiau laisvo laiko, išsigrynino mano svajonė, kad noriu teatralizuoti pirties ritualą. Kaip tik tuo metu baiginėjau pirtininkystės mokymus. Esu be galo dėkinga Lietuvos muzikos ir teatro akademijai bei dėstytojams, kad turėjau galimybę čia studijuoti ir kad manimi pasitikėjo, leido eksperimentuoti. Esu didžiulė sveikos pirties mylėtoja, mėgstu pati lankytis pirtyje ir vesti procedūras kitiems, domiuosi pirtininkystės istorija bei papročiais. Man, pradėjus lankytis pirtyje, ji pasirodė kaip labai paslaptinga, mistiška ir teatrinė erdvė. Įgyvendindama savo projektą pasikviečiau į talką dvi drauges pirtininkes bei muzikuojančią aktorę. Kartu su jomis sukūrėme pirmąjį Lietuvoje teatralizuotą pirties ritualą – „Širdys pilnos Dievų“. Jį veda 4 laumės. Ritualą sudaro pasakojimai iš sakmių, sutartinės, dainos, kiti muzikiniai kūriniai, vantų šokiai ir, žinoma, pirties malonumai. Šis ritualas atliekamas tik pirtyje, nes būtinas tikras garas, šiluma, vanduo. Jam vykstant atliekamos tikros pirties procedūros. Tad jis toks, koks buvo rodomas mano magistrinių studijų baigiamojo darbo metu, niekada nebus perkeltas į teatro sceną.

– *Nedaug kas yra matęs minėtą „suteatrintą“ pirtinimąsi. Kaip Jūs galite jį apibūdinti ir koks Jūsų pačios vaidmuo jame (ar Jūs esate šio kūrinio scenarijaus autorė, režisierė, aktorė), ką šio ritualo metu norite pasakyti žiūrovui (kiek žinau, vykstant šiam ritualui, jį ribotas skaičius žmonių gali stebėti)?*

– Šis projektas yra skirtas visiems pirties ir teatro mylėtojams. Aš pati esu šio teatralizuoto pirties ritualo idėjos autorė, scenarijaus autorė, režisierė ir atlikėja. Nuo pauglystės mane žavėjo mūsų protėvių senoji pasaulėžiūra, kai viskas aplinkui –

Nuotraukose – scenos iš spektaklio „Meilė ir pinigai“ (rež. B. Tserediani). Margarita Bladženauskaitė (Mišlin), Linas Ulkštinas (Mišlin vyras Klodas), Donatas Žilinskas (Mišlin meilužis Dominykas). Fotografė Orestė Overlingaitė

miškai, upės, ugnis, dangus, žemė – žmonių buvo priimama kaip gyva ir šventa, kai buvo tikima, jog žmonės supa įvairiausios dvasios ir būtybės, kai širdys buvo pilnos dievų. O kokie gražūs senųjų dievų vardai! Galima tik įsivaizduoti, kokia prasminga buvo tų žmonių kasdienė buitį, būtis. Tada žmogus niekada nesijautė vienas. Jis visada žinojo į ką

(Nukelta į 12 p.)

turi ir gali kreiptis pagalbos, kam dėkoti už sėkmę – jis jautėsi saugomas dievų. Dažnai susimąstau, kaip atrodytų šiandien gyvenimas, jei nebūtume pamiršę to sakralaus probočių santykio su mus supančiu pasauliu? O gal vis dėlto to nepamiršome, gal viso šito net neįmanoma pamiršti, gal tai taip pat užkoduota mūsų genuose, gal tereikia tik sustoti ir iš naujo į save įsiklausyti, kad tai suprastume? Apie tai tiesiogiai ir netiesiogiai kalbama mūsų teatralizuotame pirties rituale. Norime, kad jį stebintis žmogus atsipalaiduotų, nurimtų, sulėtintų savo gyvenimo tempą, patirtų kuo šviesesnes būsenas. Šio projekto ėmiausi, nes noriu, kad ir kiti pasimėgautų mūsų senosios kultūros palikimu. Jis didžiulis ir turtingas. Didelė garbė, kad mūsų tauta jį išsaugojo. Juo mes visi galime didžiuotis.

– Kokie artimiausi Jūsų planai Telšiuose: gal sukasi mintys apie naują teatro studiją, festivalį, renginių ciklą?

– Artimiausi mano planai – atostogos (jaučiu poreikį po tikrai aktyvaus ir darbais gausaus sezono atsikvėpti, pailsėti) Turiu ir kūrybinių svajonių, bet kol kas tai pasilieku sau. Labai laikiu atvykstant naujų kolegų aktorių, kurie nuo rudens turėtų įsilieti į Telšių Žemaitės dramos teatro kolektyvą. Laukiu ir naujų kūrybinių iššūkių. Plėtočiu ir pirties teatro idėją.

– Koks Jūsų hobi – kuo užsiimate laisvalaikiu?

– Kol nesuteatralizavau pirties, ji buvo mano hobi, dabar ji jau tampa darbo vieta. Teko ieškoti naujų aistrų. Tai yra labai gerai, nes nauji atradimai paverčia gyvenimą malonumu. Laisvalaikiu mėgstu skaityti, keliauti, vaikščioti po miškus. Turiu nemažai mylimų vietų miškuose. Ten pabėgu pabūti viena ir pasikrauti nauja gera energija.

Dėkoju už pokalbį.

Linkiu sėkmės!

Margaritos Bladženauskaitės diplominio darbo nuotraukoje (iš kairės): profesionali pirtininkė Aušra Šiugždinienė, „Perkūnijos pirties mokyklos“ įkūrėja, mokytoja ir prof. pirtininkė Audra Staskevičienė, Margarita Bladženauskaitė ir muzikantė, aktorė Augustė Gaidytė-Palaitienė. Fotografas Mindaugas Drimba